

No : 2026/14

Tarih : 03.02.2026

Konu : Yapay Zekayla Vergi Toplanır Mı?

Yapay zekâ artık her alanda. Günlük hayatta faldan ödeve, görsel hazırlamaktan fatura kestirmeye kadar her noktada yoğun olarak kullanılıyor. Geçenlerde bir konuşmacıdan öğrendiğimiz kadarıyla bir yıla kalmaz yazılımcı olmadan da yazılım yapılacak hale gelir dedi, bakalım yakın takipteyiz.

Peki özel sektör ve bireyler yoğun bir şekilde bu alanla ilgilenirken Devlet ne yapıyor. Her bir kamu kurumu kendi yönünden bakarken çoğu hem orta vadeli plana hem de temel strateji belgelerine yapay zekayı ekledi bile. En son Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle Siber Güvenlik Başkanlığında da Yapay Zekâ Genel Müdürlüğü kuruldu. Yazılımcı çalıştırmadan yazılım yapacak bir sistem vergi memurundan danışmanına, muhasebeciden muhasebe yazılımcısına kadar herkesi etkiler. Eskiden maliyede atlı tahsildar diye bir kadro vardı. Uzaklarda tahsilat yapmak zordu. Mültezimlerin devlet adına vergi topladığı dönemler yaşandı tarihte. Şimdi ise robot vergiciler ile muhatabız.

Bu girişten sonra şunu söyleyelim; Hazine ve Maliye Bakanlığının çeşitli birimlerinin ortak çalışmaları kapsamında vergi kaçakçılığı ve vergi kaybına karşı bir savaş açılmış durumda.

Bu süreçte Bakanlık birçok yapay zekâ programını kullanıma aldıklarını duyurdu. Gelir teşkilatı dışında, Gümrük, SGK, Muhasebat vb gibi birimlerde de bazı çalışmalar gözlemliyoruz.

Vergi ve gelirler dışında kamu harcamaları, devlet emvali ve emlaki de bu alanda önemli başlıklar. Orta Vadeli Plan'da da buna ilişkin başlıklar olduğunu [duyurmuştuk](#).

Bu doğrultuda iki kurumun da girişimleri doğrultusunda Aselsan ve diğer yerel teknolojik kurumlarla da iş birliği doğrultusunda birçok riskli görülen durumların önceden tespiti ve mükelleflerin uyarılması adına son dönemlerde çıkarılan yapay zekâ destekli uygulamalar ve programlar şunlardır;

- Kâşif-Yapay Zekâ Destekli Risk Analiz Uygulaması
- Kurgan- Kurumsal Risk Analizi ve Gözetim Ağı
- SARP ve RİTAP – SARP (Sahte Belge Risk Analiz Programı)-RİTAP (Riskli İade Takip ve Analiz Programı)
- RADAR – Risk Analizi Değerlendirme ve Araştırma Sistemi

Bunlardan önce çok sayıda e-denetim, e-teftiş vb projeler de olduğunu gördük.

Kâşif-Yapay Zekâ Destekli Risk Analiz Uygulaması

Sistem, vergi beyannameleri, kesilen faturalar, tahsilatlar, ithalat ve ihracat faaliyetleri, çalışan sayısı ve operasyonel kapasite de dahil olmak üzere çok çeşitli değişkenleri işler. KASİF'i diğerlerinden ayıran özellik, önceden varsayımlara veya manuel girdiye gerek duymadan, ticari davranışlardaki anormal değişiklikleri otomatik olarak tespit edebilmesidir.

KAŞİF, bir şirketin beyan ettiği kapasiteyi faturalama hacmiyle karşılaştırarak tutarsızlıkları anında tespit edebilir; örneğin, üretim kapasitesi olmayan işletmelerin devasa faturalar kesmesi veya yeni kurulan firmaların alışılmadık derecede yüksek değerli işlemler gerçekleştirmesi gibi.

Bu davranışsal anormallikler gerçek zamanlı olarak belirlenerek yanıt süreleri önemli ölçüde azaltılır.

Kurgan- Kurumsal Risk Analizi ve Gözetim Ağı

Vergi Denetim Kurulu tarafından sahte faturalar ve anormal ticari işlemlerle mücadelede kullanılan yapay zekâ destekli analiz platformudur. E-fatura, e-defter, bankacılık hareketleri gibi geniş veri kaynaklarını tarar, riskli işlemlerinde olasılık dışı durumları raporlar. Özellikle ticari işlem zincirleri ve hareketler üzerindeki davranışsal risklere odaklanır.

KURGAN veri toplarken firmalar arasındaki aşağıdaki detaylara odaklanarak riskli firmaları kümelere ve varsa organizasyonlara ayırır.

- Firmalar arası faturalaşma,
- İlgili firmaların ortak ticaretindeki ortak kişilere,
- Aynı Mali Müşavirden alınan hizmetler,
- Yasal firma yetkilileri ve aynı firma ortaklıkları,
- Yapılan ticaretin içerisinde yer alan firmaların birbirleriyle benzerlikleri,
- Kesilen faturalar için farklı riskli firmaların aynı adreste tek IP noktasından kesilmesi vs.

Kurgan hakkında ekip olarak detaylı yazımız için buraya [tıklayınız](#).

SARP ve RİTAP

SARP- Sahte Belge Risk Analiz Programı

- Gerçek ticari faaliyetle uyumsuz fatura hacmi
- Personel, üretim ve makine ve stokları yeteri seviyede olmayan firmaların yüksek ciro yapması
- Sürekli zarar beyanına rağmen yüksek KDV indirimi
- Kısa sürede kurulan ve yüksek tutarlı fatura düzenleyen firmalar
- Zincirleme ve karşılıklı fatura ilişkileri

RİTAP-Riskli İade Takip ve Analiz Programı

- Sahte veya riskli firmalardan alınan faturalar
- İade tutarı ile firmanın ticari kapasitesinin uyuşmaması
- Sürekli ve yüksek tutarlı iade talepleri
- Devreden KDV'nin olağandışı artışı
- İade zincirinde yer alan riskli mükellefler

RADAR – Risk Analizi Değerlendirme ve Araştırma Sistemi

- Sahte fatura ve organize risk ağlarını belirleyerek önlem alıp mükellefi uyarmak,
- Kayıt dışı ekonomi ve sektör bazlı riskleri tespit etmek,
- Vergi denetimlerinde zaman kaybını önlemek adına vergi denetimlerini rastgele değil, risk odaklı yapma,
- Politika geliştirme ve stratejik denetim planlamasına doğru ve etkin veri sağlamak,
- RADAR tüm verileri vergi beyannameleri, e-Fatura, e-Arşiv, e-Defter, KDV iadeleri, Firmaya ilişkin demirbaş, personel ve sektörel işlem ağlarına dayanan verilerden çekerek risk analizi yapmaktadır.

Sonuç-Değerlendirme

Teknolojinin gelişimi ve sosyal medyanın gücü ile birçok yeni sektör ve yeni iş fikirleri ortaya çıkmaktadır. E-ticaret, YouTuber'lar, influencerlar vs. diğer tüm iş ağları. Yapay zekâ ise tüm işleri ve yöntemleri kökünden sarsmaya aday. Bundan denetim ve muhasebe konusu da nasibini alıyor. Yetkili kamu kurumlarının da sınırlı sayıda çalışan ve inceleme gücü olduğu göz ardı edilmemeli. Bu sebeple kurumlar teknolojinin büyük bir nimeti olan yapay zekâ destekli programlardan faydalanarak ilgili sektör ve mükellefleri risk sıralamasına koyarak inceliyor ve katmanlı bir yaklaşım sergiliyor. Riski yüksek ve uyum seviyesi düşük mükellef ve sektörlerle yönelerek vergi kaybını daha aza indirmeye çalışıyor. Attığı taş ürküttüğü kurbağaya değsin istiyor.

Birçok yapay zekâ programının VDK ile Gelir İdaresi Başkanlığı'nın ortak çalışması ile devreye alınmasından kısa bir süre sonra sahte belge düzenleme planlarına karışan çok sayıda yüksek riskli vergi mükellefi tespit edilerek milyarlarca lira değerindeki potansiyel kayıplar önlendi.

Riskli mükellefler vergi incelemesine sevk edilerek vergi dairelerine bildiriliyor. Sahte belge düzenleme riskinin yüksek olduğu tespit edilen mükellefler, haklarında vergi incelemesi yapılması amacıyla Vergi Denetim Kuruluna bildiriliyor.

Söz konusu mükellefler ayrıca bağlı oldukları vergi dairelerine iletilerek iş yerlerinde yoklama yapılıyor ve vergi dairelerinde kurulan komisyon tarafından alınan kararlar çerçevesinde sahte belge düzenlemek amacıyla mükellefiyet tesis ettirenlerin kayıtları kapatılıyor.

Sonuç olarak yeni düzende Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın ilgili birimleri vergi kaybının tüm sebeplerine risk odaklı programlar sayesinde nokta atışı yaparak, gereksiz incelemelerden kaynaklanan zaman ve iş gücü kaybını minimize edip; vergi açığını ve vergi zıyânını önlemek adına yeni dönemde yapay zekâ programlarını daha fazla ticari hayata entegre edecekler gibi görünüyor.

Anlaşılan hem Maliye Bakanlığı hem de diğer mali kurumlar ve diğer devlet kurumları yapay zekâ destekli programları daha fazla kullanıma alacak. Bu noktada gelecek adına hayatımızda daha fazla yapay zekâ programları görülecektir. Tüm işletmelerin yapay zekâ destekli programlara karşı uyum sağlamaya çalışması bu noktada çok doğru bir yol olacaktır.

Bu noktada işletmelerin yapay zekâ programlarına takılmamaları adına şüpheli olabilecek para transferlerine, mal ve hizmet tedariki yapılan firmalara, firmaların ortaklık yapılarına, hizmet aldığımız Mali Müşavirlere ve yapılan vergi hesaplamalarına çok dikkat etmelisiniz. Aksi takdirde 5 yıl boyunca vergi incelemelerine maruz kalabilirsiniz. Unutulmamalıdır ki ilgili cari yıl sayılmadan 5 yıl geriye dönük vergi incelemesi VDK ve Vergi Daireleri tarafından yapılabilir.

Yapay zekâ konusunda Taxai olarak kaleme aldığımız şu içerikler de ilginizi çekebilir.

- [Yapay Zekâ ve Kişisel Verilerin Korunması: Birlikte Var Olmanın Hukuki İmkânı](#)
- [Yakın Geleceğin Popüler Meslekleri](#)
- [İş Yerinde Yapay Zekâ Kullanımı ve İşçi Hakları](#)

Sevgi & Saygılarımızla,

Tax & International Advisory | Taxai & Taxademy